
---

pasišventimu pakāla —
tad iš Dievo ir zvaigzdijos
tām, kurs klausosi nurimes,
gieda pats augstībēs angels:
Viešpats irgi tau īra uzgimes!

Gīvas diaugsmas tad rīkauja.
Ir todēl pasaulis snaudia,
jeib zmoniū širdīj giedotū,
kad varpai Kalēdū gramzdiai gaudia.

(19. 12. 1969.)

Vds.

□□□□□ Miegas ir gīvenimas. □□□□□ Regējimas.

Gīvenimas uzeina ant zmogaus visai slaptiai. Kuomet jī numanīt jis jau īstengia, tasai īra jau ir pāprotiu pastojes. Tada zmogui īšrodo, kaip kad tik vien tas īstīkrūjū tebūtū, kas erdvēje daigtais pasirodo o kas laiku īšlengvo stojasi.

Sītos kaip tik īstartos mintīs turētū būti vartojamos zmogui ir jo pasiēlgimui, jo sāntīkiui su šiuo āmzju suprasti. Tolimesnis pavienio zmogaus atsilukštinimas vienok īra sau īpatingas. Didesniojo skaitiaus zmonēs īšlengvo vis tvirtiau īauga ī nustatītus erdvēs ir laiko padangiū kraštus. Ir īsīleidimā ī nuolat daugiau siaurējantiū padavimū pāprotius ir supratimus, sāvokas ir veikimus tūli vadina protinimu, kilimu, pazanga.

Īstīkrūjū tuo tēra dvāsios zvilgjo kraštai daugiau uzkālti ir patvirtinti. Ir tokiu būdu auklētiems ir lāvintiems zmonēms īšrodo, kaip kad gīvenimo visata būtū īsiausta vien ī tā, kas īra mātoma, kas regimai nusīduoda.

Tiktai pasiilgimas išskirti iš justių pasaulio, iš siaurumo ribų padaro žmogaus kilimą kitokiui. To pasiilgimo prasmė yra pasistengimas pasiekti bekraštenybę, prie savęs priglausti tarsi visumą, ją savo siela apglobti.

Tuo keliu eina iš pat senovės visi išmintingieji ir regėtojai. Jū kilimas yra įaugimas į bekraštenybę, į visą aprėpantią išmānīmā, labumā ir grožę. Ir jis prasideda su atspėjimu žmogaus gīvatos māslių. Palaimintas yra, kuriām nestoksta tām vedėjo. Bet visumet pasilieka teisingas senasis žodis: „Kuomet mokinis yra prisiruošęs, mokitojas ir tše.

Patirė tai ir tasai, iš kurio regėjimo šitas žinojimas pareina. Vadisime jį Vidvīdu. Jis gīvas buvo vienu pasiilgimu. O pasiilgo su pilnu žinojimu tarnauti gīvībei, tai yra visumos atsilukštiniui. Ir už tai atėjo mokitojas pas jį. Ir pradėjo jį mokinti.

Jo pamokinimas berods nebuvo labai žīmus. Jis tebuvo tiktai trumpas patarimas. Ir buvo duodamas žodiu: "Žiūrėki!" Tām galingas pastoti turėjo Vidvīdas pats rūpintis. Reikalinga tām širdies skaistibė, savės pamiršimas, nuolatinis pasirūzimas tarnībai ir išstvermė.

Taip tai Vidvīdas buvo vadiojamas savo mokitojo. Juodu skrido palei erdvės bei laiko ir neerdvės ir nelaiko ribā. Ir aiškiai plėtėsi Vidvīdo akīse gīvībės laukai. Bet pirma jām buvo sākoma žiūrėti į žmones. Ir jis žiūrėjo.

Žmonės yra didiame gīvenimo skritulij kaip kokios māzos šviesios kibirkštėlės, gāl ir kaip kokie maži skrituleliai. Kiekvienas gīvena būdamas sau pasaulėlis. Bet tieji yra tatiu sumegzti su viens kitu.

Labai iduomūs yra vīrai ir moteros su savo gīvībe. Moteros nori vīriausiai iš vidaus srītiū per save leisti stoties naujiems gīvībės skrituliams. Vīrai vėl triūsia,

---

kad savo skritulelį padarītū gerai apribuotu pasauliu arba jį tiek išplėstū, jog juo užimtū visumā.

Visi šitie skrituliai pasieka viens kitā ir susipina. O tatiiau pagaliaus katras tik jautiasi vienas ir tamsus savo nuliūdime, būk esās apleistas. Ir kuomet jis savo neri-mastije bando išėiti iš savo vienātvės ir pasiekti kitū skrituliū, jis paskesta tik didesniame drumstume. Išrodo, kaip kad tām jėgos niktū su kiekvienu pasistengimu.

Vidvīdas jautē šitā tū žmoniū skausmā. Ir norėjo gelbėti. "O kaip tu gelbėtai?" klausē jo jo mokītojas. Ir jis nežinoio, kā atsākius. "Jie nėra gelbami. Jie turi gīventi ir patirti! Tik žiūrėki!"

Ir Vidvīdas žvelgē. Ištikrūjū! Kiekvienas žmogus sau kuria savo pasaulį. Ir kuria savo vienātvę kaip ir bendrumā su kitais. Tūlus ir ramus buvo kiekvieno sąmonės šviesos skritulis. Ir ī jį jis stātē visokius dalikus. Nuolatai jis viliojo ī jį naujas jėgas ir naujas formas. Tos veikē ir grūmēsi. Jos jungēsi ir skīrēsi āmžiname keisme.

Nebuvo tše patvermės. Žmogus vargo, pats bandī-damas jungti ir skirti. Bet jo sąmonē buvo neveikiamasis tūlis visō to gīvenimo dugnas. Ji visā užleido ant savės ir tūlėjo, bejėgē ir be pasistengimo, be drasos, ir liūdnumo apniaukta. Nors kaupēse pilnībē, vis dēlto liko jai vienātvē.

Iš to pradėjo tad žmonės vienas kito kuo-godiau ieškoti. Jie panorėjo vienas kitā turėti kaip kokī turtā. O tatiiau tai jiems nesisekē. Kuo-daugiau jie viens kito geidē, tuo-daugiau jie jautēsi vienais. Ipatiai, kur geismas stūmē vīriškā ir moteriškā žmogū prieš viens antrā. Begalinis kartais buvo tūjū pasiūlgimas vienas antrā turėti, ir bedugninis buvo tad ir jū apleidimas ir jū skausmas.

"Kodėl jie tik taip įbredsą ī tokī didī skausmā?" klausē Vidvīdas. Ir jo mokītojas atsākē: "Jie dār nėra

---

gīvi!" — "Ar negalēčiau jū gīvībe zādinti?" — "Ne, jie turi pasiilgt gīvībēs!" — "Bet tai jie tik dāro," priminē Vidvīdas. — "Jie vis nori gīvībēs gauti. O nēra tai galima. Jie pātis turi gīvībe savo esībēje. Ir todēl jie turi pasiilgti gīvībēs teikti." — "Kaip tai?" klausē Vidvīdas. Ir jo mokītojas sākē: "Ziūrēki!"

Ir juodu skrido per miestā ir per laukus. Buvo vākaras. Islengvo išgeso ziburiai trobose. Žmonēs zengē ī savo pāilsio vietas. Vidvīdas palengva kilo savo mokītojo vedamas per apleistāsias darbāvietes. Kartotinai mokītojas jām liepē ziūrēti.

Istikrūjū buvo tše visokiū nuostabumū. Visi žmogaus dienos darbai išveizējo labai īpatingi. Tarsi būtū sriaunus vanduo akies mirksniui sustingēs. Bet judėjimo jēgos dār nebuvo dingusios. Stovējo tše mašinos, ten īrankiai: ugnis šišon miegojo pelenuose, ten zibējo vanduo. Visur tikras laukimas, kad būtū liepiama ūzti pirmīn.

O skaitliāvimo, māstīmo ir išrokāvimo darbāvietēse! Koks tše īpatingumas! Tos skaitlinēs, raidēs, tie zodiai ir sakiniai, piešimai ir ketinimai susitvenkē, jeib kuogreitiau galētū birti ir sklīsti tolīn, platīn.

Kodēl jie tik taip pastīre īra? Be abejonēs, kad šviesa jiems pradingo ir tamsa jū jēgas sukrekino. Kuomet šviesa juos vėl aplies, jos vėl ir pasileis. Toks īra gīvenimas erdvēs ir laiko padangēs kraštū skritulīje.

"Tu mane laikai atstu nuo žmoniū," sako Vidvīdas. "Kaip galēčiau juos pažinti?" Mokītojas sākē: "Gīvenimas susideda iš nesuskaitomū paliginimū. Tik eikš ir ziūrēki!" Ir jie skrido visai slankiai ir slėpingai pro šālī miegantiūjū.

Kaip visai kitoks buvo dabar tūjū gīvenimas negu pirma! Tše gulējo kūnai! Gīvībēs jēgos plāstē tolīn per

---

jū indus-gīslas. Nors ir ramiau, vis dėlto nebuvo tikrosios žmogaus givibės juose. Jojo sąmonė nešvietė.

Ir Vidvīdo žvilgis išibedė į tai, kas anapus justiū pasaulio ribos plėtėsi. Tše mātėsi ištikrūjū pilni skrituliai banguojantiū jėgū. Mokītojas pravedė Vidvīdā pro įpa-tingus žmones.

Priėjo jie prie pasileidėlės. Aiškiai rodėsi jiems-dviem jos širdies, jos sąjausos gyvenimas. Buvo tai mąžas pasaulis skaudaus virpėjimo. Vis išnaujo sukilo spriaudimas ir kamša. Tamsūs šešėliai varžėsi su viens kitu. Gili apgaila buvo jų esībė. Ir ji apsireiškė iš miegantiosios kaip skausmingas dejavimas.

"Toji tur būt visiškai sutrėškiama jos apgailos?" klausė Vidvīdas. Ir mokītojas atsakė: "Ji nežino, kad nėra gana tik suprasti savo paklaidū. Reikia sąjausā, reikia širdi valīti ir pasistengti švariai gīventi."

Ir jis visai arti prie jos priėjo. Tuoju ir dingo anū jėgū žaismo tamsuma. Nusileido ant jų rami šviesa, ir jos dār supėsi, kol neprasisklaidė. "Dabar ji iš apgailos atbus švaresniām gyvenimui," sakė pamazū nueidamas mokītojas.

Jie praėjo pro kitus. Visai nustebo Vidvīdas išvīdes viename skritulij tikrajā verpetā margū eiliū. Iš pradios jis nieko negalėjo apie tai nujėgti. Tad pamātė, kad tos eilės susidėjo iš piningū, kurie į to skritulio vidurį iš visū pusiū supės ir vėl nuo jo tolinos. O kas kartā, kad jie nuo to vidurio dingo, miegantiām kūnui līg padārė kantiū. Tše gulėjo godius. Todėl jis līg nagais graibė, kad neleistū piningams nuo jo tolinties.

Suodu skrido pro jį šalin. Ir jokia šviesos brėška nepasieko to skritulio. Jo nesąmoningas judėjimas audė toliau savo būdu.

Ir juodu priėjo lovā ligonbutyje. Tše gulėjo mirštamai sužeistas kareivis. Jo kūnas buvo be gālo silpnas, bet

---

---

degė karštije. Vienok jo sąjausos skritulīs anapus regi-
mojo pasaulio buvo pilnas spėkū. Tše supėsi įvairi
godūs ir geismingi pavidalai. Ir jie sukėlė visokius zodius,
kurie šokdami nuo sausūjų lūpū priminė gašlumo mer-
ginas, puotāvimā ir pasileidimā.

O kažin, iš kur atsklido nuostabios bangos nešamos
šviesos ir malonumo. Mokitojas vedė Vidvidā palei jas
tolin. Ir jie priėjo jaunā, pilnā grožės, bet skausmo
zudomā moterā. Ji miegojo traukinio vezime. Ir jos
sąjausos skritulīs virpėjo rūpesniais ir baime dėl jos paties,
to kareivio ten ligonbutyje.

Mokitojas visai arti jos priėjo. Ir raminanti šviesa
skrido per jos jėgū skritulī. Jos krūtinė atsidūsė līg
atsigaudama. "Jis mirs," sākė mokitojas. "Jis jos ne-
buvo vertas. Vienok jis iš jos dār paprašīs, kad ji, jām
mirus, nebeįstekėtų."

Vėl jie žiūrėjo į kitus slėptus skritulius, kuriuose
žmonės paprastai dienomis veikia. Vėl buvo jie mirš-
tantū kareiviū skrituliai. Judėjo ir kaitėsi tše nuostabūs
liūkėjimai apie tėvinės āteitī ir škaudėjimai. Bet išrodė,
tarsi būtū kūnui uzdrausta dejuoti ir dūsauti. Ir moki-
tojas zengė prošālī.

"Kodėl tu jų nelaimini?" klausė Vidvidas. "Jie
kentia." — "Tis, kūdiki, atsākė mokitojas. Tše renkasi
didiosios jėgos naujām gīvenimui. Jie laimina pātis save."

Ir jie sklandė toliau palei srītis žmoniū nūdimo,
garbės troškimo ir uzvaldos alkimo. Visur suplaukė
jėgū ir kaupėsi slėgiantioj pilnībėj.

Vėl pamānė Vidvidas mokitojo klausti, kaip tasai jī
vedamas su savim ir sākė: "Jie to turi tiek pritirti, kol
nebus jiems užtektinai."

Ir jie priėjo vargšus ir apleistuosius. Kaip tše kam-
šies rūpesniai ir nerimastis! Ir-gi pavėdas, nesupratimas,

---

piktāmintis maišēsi tarp jū. Tikra nešvarumo jēgū srovē sukosi tše, o tatiāu sušaukē pāgailā.

Mokītojas ējo arti pro šālī. Ir visi rūpesniai ir nusi-minimai, visi blogumai ir tamsumai prasiblaivē ir pa-laimos dienos reginiai nušvietē net veidus. Šīpsojimai nors bailiai slido per juos.

Tad juodu atsigrēzē priēš naujā, kitā skritulī. Buvo tai pasaulis, ī kurī iš visū šaliū brovēsi baisūs pavidalai. Iš jū mirgējo jēgos blogiems veikimams, zudīmui ir plē-šimui, vīliams ir apgavimams. Ir jos susidējo nuolatai naujiems ketinimams. Žemīn, kūnan slinko šešēliai. Ir miegantīūjū ākīs merkēsi su tīkojantiu pasalumū. Lūpos susitiaupē keiksmui ir kumstēs tarsi laikē apgniauzosius ginklā.

Mokītojas priējo visai arti. Ir dangiška šviesa liejosi ī piktenībiū skritulī. Tuojāu ir nurimo tirstasis jo sū-kurīs. Tikra ramībē ir taika nusileido ant miegan-tīūjū veidū.

"Kodēl taip?" klausē nustešes mokinis. — "Ar ne-matai, kad tasai didiausiosios pagailos privālo?" atsākē tīliai mokītojas. "O ne vien tiktai jis. Ir-gi tiejie, kurie gāli paklusti jojo piktumui."

Abu zengē tīliai tolīn. Ir priējo mokslininko gīve-nimo dirvā. Visokie tše klausimai, uzdaviniai ir atsilie-pimai susravējo. Nuolatai atūzē naujos jēgos ir pasidārē naujos išvados. Ir kas kartā nušvito miegantiojo veidas.

Vēl juodu stovējo prie kito skritulio. Pavidalai, iš kuriū spindējo labdarībēs jēgos, lengvai sklandē artīn, līg kažin-ko nešami ir palaiminimu nešini. Nuolatai stojosi nauji susipīnimai ir švietē gaisriomis spalvomis. "Tai īra lābdario miegas. Lai jām teks išminties!" Taip tārē mokītojas. Ir zīmi šviesa nušvietē miegantiojo žmoniū milētojo skritulī.

Toln kildami praleido juodu neaiškaus būdo skritulius. Buvo tiejie abejotino dievotumo žmoniū ir tokiū, kurie galėjo kitiems išakimū duoti. Mokitojas paliko jų nepasiekęs. "Lai jie patiria savo būdā!"

Ir taip juodu traukė per miego sritis. Visur pānašūs reginiai. I tuos skritulius, kuriuose dienomis žmonės veikė ir gīveno, sravėjo tarsi traukiamos naujos jėgos, kurios priligo esantioms, ir susitvenkė. Net visā kūnā jos persunkė.

Ir tad aušo rītas. Visai palengva grīžo žmoniū gīvībė ir pildė pavienius jų gīvenimo skritulius. Kiekvienas žmogus numānė dabar, kas tame skritulij nusi-dāvus buvo, jām miegant. Pasirodė, kad miegas buvo kaupės, ko žmogus geidāvo arba ko baugšties, o išdilines, kuo nebsirūpino.

Žmonės pabudo. Jū sāmonės šviesa pildė vėl jų pritīrimo orā. Ir ta šviesa likosi kaip lig tol kuone visuose tili ir rami. Tiktai iš pradios virpėjo per kiekvieno pasauli kaip koks pasirīzimas. Grīztamoji žmogaus gīvībė buvo jī tarsi atsinešusi. Tas pasirīzimas, tas ketinimas buvo lig koks āmžino jaunumo spindulīs. Ir todėl puošė kiekvieno pabudusiojo veidā rausvasis liūkėjimas. Tiktai jų vos kelintas žinojo tikrai, ko jis liūkėjo.

Bet greitai tas turinīs, kurs žmogui miegant širdyje susikaupės buvo, pagāvo jī ir vedė su savim. Ir tuojuo pradingo grožė apsākantioji pargrīžusios gīvībės jėga.

"Koks reiškus tik ir ūra miegas!" sākė mokinīs. "Nebūtiau to mānės!" — "Jeigu žmonės tai žinotū, jie daugiau rūpintūs geru oru kūnui ir švariomis jėgomis sājausai, širdiai. Tšė kas vākarā apsivalīti ir pasišventinti, ūra kiekvienām reikalinga. Tik jie to nemāto. Per labai ūra jų numānīmas supainiotas jų pasaulīje." Taip

---

---

tarê mokîtojas. Ir Vidvîdas sâkê lêtai: "Todêl Tu prazengi pro . . ."

Jis neištarê, ko pasakîti norêjes. Mokîtojas zengê prošâli su iškilmingumu savo veide. Tada ilgai abu tîlêjo. Pagaliaus mokinîs vêl pratarê. Miegâ pazines norêjo jis dabar ir pâtiâ gîvîbe regêti. Bet mokîtojas buvo paêjes. Vidvîdas turêjo savo skritulij darboties.

Nâktiai naujai prieinant, ir ziburiams trobose gestant, kad miegas vêl galêjo austi savo skrituliuose, mokîtojas pasivadino pasiilgusijî vîrukâ. "Sventîkis!" sâkê jis jâm. Ir mokinîs kreipê savo širdî augštîn, ir jo siela kilo topi, kurs îra patsai šventîbê ir augštîbê. I jo meile jis guldê save, savo vâliâ jâm aukodamas.

Ir pasidârê tîlu. Uz jo pradingo pasaulis su visu gîvenimu. Ir mokinîs pakilo per miego srîtis. Jis sekê paskui savo mokîtojà. Ir nustebo. Pirm jo kilo î melsvas gelves žmonês, kilo jû gîvîbê, ir toli uz jû pasiliko, kas buvo buves jû mâstîmas ir veikimas.

Sustojo abu. Amžinîbê kvêpuojo aplink juodu. Vidvîdas mâtê prieš save nususkaitomâjà žmoniû daugîbe. Visi jie, prasidedant nuo pasileidêlês ir pasibaigiant su dievotoju ir žmoniû mîlêtoju, jie ilsêjos amžinîbês ore. Jû gîvîbê jame plastojo. Tiktai ne lîgiu budrumu. Tarsi apibarstîtas gražiais saffrais, taip gîvîbês bedugnio dangus spindêjo.

Mokinîs uzmerkê akis. Tos gîvîbês pilnîbês aprêpti negalêjo jo sâmonê. Perdaug buvo, kas jâm apsireiškê.

Mokîtojas jî tvirtai laikê uz rankos. Ir abu ilgai stovêjo paskendusiu maldoj. Tad juodu grîžo su didiaja žmoniû banga atgal î kûno gîvenimâ. Žingsnis po žingsnio klimpo kiti î gîlesnî pamiršimâ, kol nepabudo papras-tame nesizinojime. Bet jiedviem pasiliko pilnas aiškumas.

"Mokitoje, sakik nors vienâ zodeli apie visa, kâ regėjau! Sakiki, malonusis!" Taip prašinėjo Vidvîdas.

Ir mokitojas târê: "Gîvîbê îra meilê. Anoj gîvâtos gelmêj, kuriâ visiškai regêti tu dâr neîstengei, kiekvienas kvêpuoja šitâ gîvîbe. Todêl jis grîsta atgal palaimingesnis î justiu srîti. Tik labai greitai jie malonumo kvâpui leidia pradingti î savo esîbês. Todêl jie ir îra taip labai apleisti. Kurs jî vienok palaiko ir nuolatai jâm veikti leidia, tas gîvas îra ir palaimina pasauli. Todêl gîvenki malonumu!"

Vds.

□□□□□□□□ **Gaisrioji pilis.** □□□□□□□□
Apîsakelê îš sapnû srities.

Pazinau kartâ îpatingâ zmogû. Jo veidas reiškê, kad jis turi bût regêjes gîvenimo slêpinius. Akîs zvelgê tolibên, o jo ranka rêmêsi lazda, kuri tarsi buvo parnešta îš kito pasaulio.

Draugavau ilgai su juo. Negreit jis manimi pasitikêjo. Bet îslengvo suzinojau visâ jo âmziû. Trumpai atkar-tojus, jis stai kâ mân apsâkê.

Buvau dâr kûdikis, kaip jau jautiau širdij anâ didij pasiilgimâ, kurs mano palaimâ ir nepalaimâ gamino. Maniau kartâ galêsiâs statiti sau pilî su spindintiais rû-mais. Buvau suprâtes, bûk turîs kiekvienas zmogus înešti î šî gîvenimâ ko-nors, kas nušviestû tâjî graziau negu saulês spindêjimas. O maniau, tai darisiâs statî-damas gaisriâ pilî.

Tik nezinojau kuo, kaip ir kur pradêti. Bet aš ne-atsisakiau nuo savo pasiilgimo. Ir taip îš lengvo priaugau. Daznai vaikštiodavau po laukus ir zvelgdavau î giriâ, kuri prie padângiû skritulio matiti buvo. Ji mân îšrodê taipjau nuostabi kaip koks buvo mân mano pasiilgimas.